

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

EGY ÓRA . . . K 10.—
NEGYED ÉVRE K 30.—
FÉL ÉVRE . . . K 60.—
EGÉSZ ÉVRE . . K 120.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

A közvélemény és az ellenkormány

A szegedi ellenkormány működéséről keveset tudunk. Mindössze az az értesülésünk van, hogy Károlyi Gyula gróf kormánya, miután Szegedre eljutott, egy nagyszabású sztrájkkal találta szemben magát, amely a kormány összeállítása miatt tört ki s a kormány csak hosszabb idő múlva juthatott abba a helyzetbe, hogy kibocsáthatta, illetve kinyomathatta első rendeletét, amellyel a bolsevik kormány minden rendelkezését hatályon kívül helyezte. Szegedről érkezett utasok továbbá arról is hírt adtak, hogy az ellenkormány akciója folytán megkezdődött a toborzás a fehér gárda részére, amely hivatalosan az entente-csapatokkal kooperálva felszabadítani Budapestet és a Dunántúlt a bolsevik uralom alól.

Az ellenkormányt mindjárt a megalakulása után a reakció vádjával illette az aradi és a szegedi munkásság és ez a vád a magyar polgárság egyes köreiből is hiteltre talált. Mi az alapja ennek a vádnak? Ismételjük, hogy az ellenkormány mindaddig semmi egyebet nem tett, éppen csak kibocsátotta egyetlen rendeletét és megkezdte a fehér gárda toborzását. A vádnak tehát egyedüli alapja az, hogy a kormányban olyan politikusok is helyet foglaltak, akik a forradalom előtt a Tisza-rezsimnek voltak a hívei. Kérdezzük azonban: ezen az alapon lehet-e és szabad-e a reakció vádját emelni a kormány ellen? Hiszen ma még nem lehet szó sem konzervativizmusról, sem liberálizmusról, sem radikálizmusról, ma nem lehet szó egyébről, mint arról, hogy a bolsevizmus által fölforgatott társadalmi rend új alapjait lerakjuk és véget vetve az anarchiának, lehetővé tegyük a nemzeti élet és az alkotó munka kifejlődését.

Ennek az állításnak a igazsága mellett koronatanunk azok a radikális politikusok, akik az erők tömörítésének nemzetmentő jelentőségét fölismerve, megalakították a „szent egység” pártját és résztvettek az ellenkormány megalakításában. Ezeknek a politikusoknak a radikálizmusa talán megnyugtatta azoknak a lelkiismeretét is, akik még mindig nem tartják elérkezettnek az időt arra, hogy az egész magyarság szent egységévé tömörüljön a rendnek, a békének, az új Magyarország megteremtése végett.

Az entente nem tárgyal Kun Béláékkal

Nagyszombat, jun. 24. A tegnapi román minisztertanácsban, amelyen Misiu N. román békekövet is résztvett, Kun Béla táviratát olvasták fel, amelyben hivatkozva Clemenceauxnak a román kormányhoz intézett táviratára, kéri

Ezt a táviratot a román kormány válasza nélkül hagyja, mert nem akar egy kommunista kormánnyal tárgyalni.

Bukarest, jun. 24. Kun Bélának arra a meghívására, hogy lépjen vele közvetlen tárgyalásokba, a román kormány válasza tagadó lesz.

Bukarest, jun. 24. A Journal des Débats egyik legutóbbi száma Ga u v a i n vezércikkét közli a békekonferencia teendőiről. A cikk foglalkozik a Magyarországgal kötendő béke kérdésével is erről a következő érdekes sorokat írja:

— A békekonferencia dolgát sürgősen be kell már fejezni. — Ausztrián kívül el kell még intézni Magyarországnak, Bulgáriának és Törökországnak a dolgát. Az a körülmény, hogy Budapesten nincs rendes kormány, semmiképpen sem akadályozza a konferenciát abban, hogy kidolgozza a Magyarországnak dik-tálandó béke feltételeit. Ezeket

a rendelkezéseket végre kell hajtani, bárhol is álljanak a dolgok Magyarországon s ha nincs kormány, mely jogosult a szerződés aláírására, a szövetségesek majd végrehajtják azt a szükséges és rendelkezésükre álló eszközökkel. Magyarországon azután az entente csak olyan kormányt fog majd elismerni, amely az ilyen módon befejezett dolgokat elismeri és ratifikálja.

A jól értesült francia lap közlése szerint tehát Magyarország lesz az egyetlen állam, amelyet nem hallgatnak meg s amellyel az entente nem tárgyal, hanem ráoktrojálja a békefeltételeit.

idegen bankjegyeket is nyomtat-hassanak.

Diákok ezrei a szegedi kormány szolgálatában

Aradról jelentik: Szegeden át tegnap érkezett Aradra P. A. műegyetemi hallgató, aki hosszú heteken át szerzett tapasztalatai alapján a magyar főváros polgárságának és munkásságának hangulatáról, életéről igen érdekes dolgokat beszélt el.

— Budapest népe — mondta — már alig várja, hogy szabaduljon a kommunista uralomtól. Ma már az elkeseredésnek, türelmetlenségnek kézzelfogható jelei is vannak. Budapesten a polgárság szervezkedik. Titokban persze, de az egész városban összejöve-teleket tartanak, amelyeken azokat az utakat-és módokat beszél-lik meg, amelyek segítségével véget vehetnének a bolsevizmus-nak. Már a munkásság nagy része is elégedetlen azzal a szélsőséges rendszerrel, amelyet Kun Bélaék erőszakolnak a szociális-tágra. A vas- és fém munkások után most már a vasutasok is mint erős ellenzék szerepelnek. A kormány letörését igen megnehezíti az a körülmény, hogy nem igen lehet a vörös hadsereg segítségét megnyerni. A kormány

ugyanis rengeteget költ a hadsereg-re, a legénység fizetésére.

A diákság szintén megelegette a bolsevik világot, úgy hogy az egyetemi polgárok gyűlésein mindinkább általánossá válik az a felfogás, hogy támogatni kell a szegedi kormányt. En rövidesen visszatérek Budapestre s Szegeden érintkezésbe fogok lépni a kormánnyal, beleértve, hogy az első kímélő alkalommal öt-tízezer katonaviselt egyetemi polgár szándékozik kiszökni a Szovjet-Magyarország területéről, hogy felajánlja szolgálatait a kormánynak.

Tilos mindenféle hírterjesztés

A román hadseregpáncosok sárga rendelete

Kivonat

a 2. és 25. számú rendeletről (helyesbítve).

1. Vétkesnek tekintettek mindazon egyének, akik bár nem rossz számdékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármiképpen közölni híresztelni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármilyen, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkesek a katonai bíróság által első és utolsó fokban fognak tárgyaltatni és egy évig terjedő börtönrre és 2000 lei pénzbüntetésre elítéltetni; amikor a fenti vétkes kémkedési és árulás-szándékkal történtek, a háború esetén érvényes büntetések fognak végrehajtani.

2. számú rendelet.

Az utóbbi időben sok olyan egyén lett elfogva, akik a katonailag megszállott zóábnót a gyapjút összeszedték és azt csempészés útján különböző helyekre küldték. Ezen törvényellenes eljárás megállítására végett

elrendeljük:

Bereg-, Ugocsa-, Szabolcs-, Hajdu-, Szolnok-, Békés-, Csongrád vármegyék és székhelyeik területén levő összes tulajdonosok és kereskedők kötelesek a községi előjáróságok útján lehetőleg helyezni az alább megnevezett rekviráló központoknál az összes tulajdonukat képező gyapjumennyiséget:

1. Kisvárdá. 2. Nyiregyháza. 3. Büdösköztető. 4. Ujfehértó. 5. Hajduböszörmény. 6. Debrecen (város). 7. Debrecen (környéke). 8. Hajduszoboszló. 9. Karcag. 10. Kórházak. 11. Gyoma. 12. Kunszentmárton. 13. Szarvas. 14. Szentés. 15. Hódmezvásárahely. 16. Makó. 17. Mezötúr.

Bármilyen gyapjueladás vagy vétel tilos, az eddigi ügyletek pedig megsemmisítettek.

Ezen rendelet áthágása maga után vonja az illetőknek hadbírótság elé való állítását és 2 hónaptól 2 évig terjedő fogsázzal vagy 10,000 lei pénzbüntetéssel való büntetését.

Ezen rendelet Debrecen város területén 1919. évi június hó 22-én lép életbe.

A katonailag megszállott területek parancsnoka,

MOSOIU tábornok.

A vezérkar főnöke:
Alimanescu ezredes.

Az összes munkanélküliek összeírása Nem lesznek reggeli razzikák

A rendőrség közli:

Köztudomású, hogy a rendőrség a reggeli órákban a város utcáin razzikát szokott tartani, hogy a munkanélkülieket összefogdosa és a román katonai térparancsnokságnak kényszermunka céljaira átadja. A nagyközönség köréből számos panasza hangzott el, hogy a reggeli razzikák a rendőrök nemcsak munkanélkülieket, tehát olyanokat fogdos össze, akik semmiféle okmányokkal nem tudják igazolni azt, hogy állandó foglalkozásuk van, hanem olyanokat is, akik okmányokat tudnak felmutatni foglalkozásuk igazolására.

Hogy ez megtörténhetik, annak oka abban keresendő, hogy a rendőrségnek legtöbbször záros és pedig igen rövid határidő alatt kell előírt számban a munkásokat előállítani s így a gyors munkában megcsúsznak, hogy olyanokat is előállítsanak, akiknek rendszeres foglalkozásuk van.

A rendőrség most, hogy ilyen esetek a jövőben elő ne forduljanak többé, nagyszabású általános razzikát fog tartani és ez alkalommal megállapítja és névsorba foglalja az összes Debrecenben található munkanélkülieket. Adott esetben azután ennek a névsornak az alapján fogják a munkásokat a térparancsnokság rendelkezésére bocsátani. Ezzel egyidejűleg természetesen beszüntetik a reggeli razzikák tartását is.

A rendőrség egyben át fog írni a városi tanácshoz és kérni fogja, hogy a térparancsnokság rendelkezésére bocsátott munkásokat a város valamelyik alából fizesse, illetve fizetésüket egészítse ki.

— Itt említjük meg, hogy Rásó István főispán a munkaközvetítő hivatal megkeresésére átiratot intézett a katonai térparancsnoksághoz és kérte, hogy azokat a munkanélkülieket, akik a hatósági munkaközvetítő hivatal által kiállított előjegyzési lapot felmutatják és az előjegyzési lapot azon a napon a hivatal terembiztosá lebélyegezte, ne tekintse munkakerülőeknek és ne tartóztassák le.

A román választások

Bukarest, jun. 24. — Az utolsó hírek szerint Romániában a választásokat júliusban, Bessarabiában és Erélyben pedig augusztusban ejtik meg.

Wilhelms Emil hazajött Bécsből.

Miről lehet megismerni a valódi 25 és 200 koronákat? — Bécsből nem lehet pénzt kihozni. — Be fogják oserélni a fehér hátú bankjegyeket. — A jegybankot meghívták a békekonferenciára.

Wilhelms Emil, az Osztrák-Magyar Bank debreceni fiókjának főnöke, három hetes távollét után tegnap este visszaérkezett Bécsből. Utjának nagy jelentősége van, pénzpiacunk mai bizonytalan helyzetének tisztázására, a valódinak elismert fehérhátú bankjegyek forgalmának szabályozására. Már a mai napon döntő intézkedések is történtek, amelyek alkalmasak lesznek a hetek óta tartó feszültség enyhítésére és a normális pénzforgalom helyreállítására.

Tudósítónk felkereste Wilhelms Emilt, aki utazásáról és utja eredményéről a következőket mondta el:

Kalandos utazás Bécsig

— Június 1-én indultam el Debrecenből. Záhonyig jutottam el, innen gyalog mentem el Csapig, mert a Tisza hidját a vörösek felrobbantották. Csapról Sátoraljaujhelyre és innen Kassára utaztam. Kassán éjjel egy cseh őrséget letartóztatott s csak a vasuti parancsnokságon bocsátottak szabadon. Kassáról elutazva csütörtökön, 5-én érkeztem meg Pozsonyba. Pozsonyból Marcheggén át utaztam tovább Bécsbe. Marcheggnél hihetlenül kinos vizsgálaton kell átessenie az utasoknak. A csehek ugyanis nem engedték meg csak 50 koronán aluli aprópénznek a behozatalát, sőt legújabbán már csak 20 koronáig engedik meg s akinél többet találnak, az egész aprópénzt elkobozzák. A csehek ugyanis a 2 és 1 koronás bankjegyeket nem helyégetezték le s így más területekről valósággal ontják ezeket a kis bankjegyeket cseh területekre. Nekem külön kellemtelenségem volt, mert utleveletem nem láttamoztattam Brinnben az osztrák területre való beléphetés céljából, végül is, miután 50 cseh koronára megbüntettek, tovább engedtek.

Bécsből nem lehet pénzt kihozni

Bécsbe megérkezve, még aznap jelentkeztem az Osztrák-Magyar Bank üzletigazgatóságánál, ahol másnapra rendelték be jelentéstartókat. Másnap, a pünkösd előtti szombat, zárva volt a bank, de a vezetőséget együtt találtam. Irásos jelentésemet a bank működéséről a kommunista uralom alatt Rapp vezértárnak bemutattam. Rendkívül kedvező fogadtatásban részesítet, jelentésemet helyeslően vette tudomásul.

Első kérdésem volt, hogy nem lehetne-e kellő garancia mellett megfelelő pénzmennyiséget hoznom Debrecenbe, ha kell diplomáciai közbenjárás is, hogy a 200 koronások kivonjuk a forgalomból. Megújtam azután, hogy ugyanakkor írni Bécsben város küldöttsége is, mely francia katonai fedezet és nemzetközi jótállás mellett magával hozta Szegedről a 200 koronásokat és ezeket más bankjegyekre cserélte be. Ezenkívül a szegedi bizottság a Wiener Bankverein-

től is fel akart venni 20 millió koronát a Szeged-csongrádi takarékpénztár folyószámlájára és azonkívül több millió korona értékű pénztárjegyet is be akartak váltani. Ez azonban nem sikerült. A deviza-központ nem adott kivételi engedélyt csak arra az összegre, amelyért a 200 koronásokat becserelezték. Miután a deviza-központ mindenkivel szemben erre az álláspontra helyezkedik, én pénzt nem hozhattam. Kisebbséget kaphattam volna, de személyes garanciát kellett volna vállalnom, amit ily hosszú utra és annyi utazási nehézség közepette nem vállaltam.

A valódi 25 és 200 koronások ismertetőjelei

Utam egyetlen kézzelfogható eredménye, hogy módunkban van immár megállapítani, mely 25 és 200 koronás bankjegyeket ismer el a jegybank valódiaknak. Érvényes minden 25 és 200 koronás bankjegy, melynek négy számjegyű szierysz (sorozat) száma 1-essel kezdődik. Azok a fehérhátú bankjegyek, amelyeknek sorozatszámja magasabb számjeggyel kezdődik, mint 1-es, tehát 2-essel vagy 3-ossal vagy bármily más számmal, a szovjetkormány kibocsátásai, ezeket a jegybank nem ismeri el és nem fogadja el.

E megkülönböztetés alapjául az a beszélgetés szolgál, melyet a Neue Freie Presse tudósítója folytatott a szovjetkormány pénzügyi népbiztosával s mely így hangzik:

— Minek tartja a szovjetkormány az Osztrák-Magyar Bankot?

— Nemzetközi pénzügyi intézetnek.

— Ha annak tartja, milyen alapon foglalta le a szovjetkormány a jegybank vagyonát?

— A szovjetkormány a jegybank főintézeténél és fiókjainál mintegy 2 milliárd értékű papírpénzt talált, amelyet kölcsönként használt fel. Ennek ellenében a jegybanknak a lefoglalt girokövetelésekből, letétekből, arany és ezüst értékekből 3 milliárdot jóval meghaladó összeget bocsátottunk rendelkezésre, úgy hogy még a szovjetkormánynak van 1 milliárdon felüli követelése a jegybankon.

— Hogyan lehetséges, hogy a szovjetkormány a jegybank cégével ellátott pénzt mer forgalombahozni, tehát tulajdonképpen hamis pénzt gyárt?

— Ha a szovjetkormány hamisítani akart volna akkor használhatta volna ugyanazt a szierysz-számot, mint a jegybank és megteveszthette volna a közönséget. A szovjetkormány azonban más sorozatszámot használt és ezáltal ezek a bankjegyek nem az osztrák-magyar bank bankjegyei többé, hanem a szovjetkormány bankjegyei. Technikai berendezkedés hiányában kénytelen volt a szovjetkormány ehhez a módszerhez folyamodni.

E nyilatkozatból megállapítható, hogy azok a fehérhátú

bankjegyek, amelyeknek sorozatszámja nem 1-essel kezdődik, szovjetbankjegyek, melyeket a jegybank nem fogad el és nem vált be. Nálunk remélhetőleg nagyon kevés ilyen szovjetbankjegy van forgalomban; Ezt bizonyítja az is, hogy ma a debreceni fiók 200 koronásból mintegy 5—6 millió korona értékűt átvizsgáltam már és ezek között egyetlenegy szovjetbankjegyet sem találtunk.

A többi ismertetőjelek, mint a számok nagysága, vízjegy erőssége, valamint az, hogy a hátlap sima-e, vagy hullámvonalas, a valódiság szempontjából nem mérvadók, csak a szierysz-szám nagysága.

A 200 koronások bevonása

Az erdélyi kormányzótanács a nagyszebeni és nagyváradi jegybankfiókok főnökeit szintén Bécsbe küldte tudakozódás céljából, hogy az Osztrák-Magyar Bank hajlandó lesz-e, ha a román kormányzótanács nemzetközi fedezet és jótállás mellett Bécsbe szállíttatja a románok által megszállott területeken összegyűjtött 200 koronásokat, ezek helyett másnemű bankjegyeket rendelkezésre bocsátani. Egyidejűleg a kormányzótanács diplomáciai uton lépéseket tett az antant-hatalmaknál, hogy az erre a célra szükséges külön vonat francia és angol kíséretet kaphasson.

Ha ez az akció sikerül, akkor valószínűleg a debreceni fiókintézetnél addigra összegyűlő mintegy 20 millió korona értékűre becsülhető 200 koronásokat szintén Bécsbe fogjuk szállíttatni és a rendes bankjegyek megérkezése után könnyűszerrel fogjuk folytatni a további fehérhátú bankjegyek bevonását.

A jegybank képvisellete a békekonferencián

A jegybank vezetősége azon az állásponton volt, hogy a bankkérdések rendezése és ezzel kapcsolatban a jegybank tisztviselőinek nyugdíja és jövője a békekonferencián fog eldőlni. Annak az álláspontnak a helyességét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy június 14-én a jegybank kormányzósa meghívást kapott a békekonferencián való részvételre. A bank kormányzója és vezértárnoka még aznap el is utaztak Versaillesbe.

Bécs a bolsevizmus ellen.

Ami egyebekben a bécsi politikai hangulatot illeti, azt kellett megállapítanom, hogy Német-Ausztria a legnagyobb animozitással viseltetik a magyar bolsevizmus iránt és ezt nem egy kis töredék terrorjának, hanem magyar nemzeti megnyilatkozásnak tekinti. A bécsi magyar szovjet-követség nagyarányú bolsevista propagandát üz, aminek némi eredménye is mutatkozott. Erre a szervezett munkásság nagyszabású gyűléseket tartott, melyeken a munkásság 85 százaléka a legélesebben állást foglalt a bolsevizmus ellen és megfenyegette a bolsevista hajlandóságu kisebbséget, hogy ha kell, még proletárvér árán is megfogja akadályozni Bécsben a bolsevista felfordulást. A polgári

lapok erősen támadják a kormányt, mely nem tud, vagy nem akar erélyesen fellépni a bolsevista mozgalmak ellen és eltűri, hogy a bolsevisták a Favoriten-Strassen egy házat a birtokukba vettek és géppuskákkal erősítették meg.

Csehországban radikális eszközöket alkalmaztak a bolsevistákkal szemben és sikerült is teljesen letörni őket. Jugoszláviában nyoma sincs sehol a bolsevizmusnak, úgy a katonaság, mint a polgári lakosság körében csodálatos a rend és fegyelem.

Hazafelé Jugoszlávián át.

A visszautazást először ugyanazon útvonalon kíséreltem meg, amarra Bécsbe mentem. Miután azonban a Felvidéken a polgári személyforgalmat beszüntették, Trencsénteplicen visszafordultam és Brinnön át vissza tértem Bécsbe, ahol a jugoszláv követ-ségen engedélyt kaptam a Jugoszlávián való átutazásra. Grácon, Marburgon, Zágrábon, Vinkovcén, Gomboson, Szabadkán, Szegeden át Aradra és innen Nagyváradon át Debrecenbe utaztam. Útam Bécsből Debrecenig kerek hat napig tartott.

Holnap kinyitnak a debreceni bankok.

Wilhelms Emil hazaérkezése fordulatot jelentett abban a már szinte elviselhetetlen helyzetben, amelybe a debreceni pénzügyi piacot a fehérhátú bankjegyek érvényességének bizonytalansága juttatta. Már a kora reggeli órákban csaknem valamennyi debreceni bank és pénzügyintézet igazgatói megjelentek a jegybank fiókjának Arany János-utcai palotájában és nagy örömmel vették tudomásul Wilhelms Emil fölvilágosításait. A debreceni pénzügyintézetek még a délelőtti folyamán elhatározták, hogy üzlethelyiségeiket holnap reggel újból kinyitják.

Wilhelms Emil ma délelőtti fölkereste Rásó István főispánt és teljes részletességgel beszámolt bécsi utjáról. A főispán ugyancsak még délelőtti jelentést tett Mosoi tábornoknak.

A 25 és 200 koronások érvényességének kérdése tisztázva lévén, az a vélemény alakult ki, hogy nem elegendő, ha a bankok tudják, melyik fehérhátú bankjegy valódi és hogy a valódi bankjegyek érvényesek, hanem szükséges, hogy a közönség is, különösen a kisemberek, megnyugodjanak. Ezért mint leginkább célravezető módot, a lebélyegzést jelölték meg az illetékes szakkörök a közönség lecsillapítására és bizalmának helyreállítására alkalmas eszközként. A lebélyegzés, melyet valamely hatóság vegez, alkalmat ad arra, hogy az esetleg forgalomban lévő szovjetbankjegyeket kivonják, egyben pedig teljes megnyugvást fog a nagyközönségben kelteni. A gyakorlati tapasztalatok azt bizonyítják, hogy mindenütt, ahol a bankjegyeket lebélyegezték, a közönség bizalma azonnal helyreállott így a normális pénzforgalom újból megindulhatott.

Arad román impérium alatt

Arad, június 24. Tegnap ideérkezett Suciú János miniszter, az erdélyi kormányzótanács vallás- és közoktatásügyi osztályának főnöke. Suciú külön misszióban utazik és itt Franchet d'Esperay tábornokkal, a keleti hadsereg főparancsnokával tart megbeszéléseket, aki kedden érkezik meg Aradra.

A megbeszélések főpontja román hatóságoknak Aradon való felállítására lesz. Az Aradon működő magyar tisztviselőket felhívják, hogy Ferdinánd királyra tegyék le az eskü s akik ellenkeznek, azoknak helyébe azonnal román tisztviselőket neveznek ki.

A magyar és osztrák végleges határok

Bukarest, jun. 23. A *Dimineața* közli, hogy mindazon országok, melyek részt vesznek Ausztria-Magyarország felosztásában, *Clemenceautól* közös jegyzéket kaptak, melyben tudtul adja, hogy *Ausztria és Magyarország határai végleg meg vannak alapítva*. A jegyzékkel a román minisztertanács behatóan foglalkozott. A határozatról — melynek részletei ismeretlenek — értesítették a Párisban időző *Bratianu* miniszterelnököt.

Bukarest, jun. 23. A *Steagul* jelenti, hogy elterjedt hírek szerint *Bratianu* miniszterelnök, ki nek hazaérkezését napról-napra jelezték, *egyáltalán nem jön haza Párisból*. A lapok ehhez a hírhez különböző kommentárokat fűznek, melyek egyike szerint ez az újabb elhatározás a *békekonferencián remélt változásokkal volna összefüggésben*.

Bukarest, jun. 21. Az *Epoca* jelenti, hogy *Clemenceau* jegyzéke körül Bukarestben egész vihar támadt, ezzel szemben leközi a jegyzéket, melyet a román kormány is megkapott mult vasárnap radiogram alakjában. A jegyzék szerint *Clemenceau* figyelmebe ajánlja azon államok kormányainak, melyek az osztrák-magyar monarchia területén alakultak, hogy a volt monarchia területéből igyverrel történt területfoglalások végleges tulajdonbavételéről később történik döntés, hogy a végleges határok megállapítása ezen foglalások területi kiterjedésére való tekintet nélkül fog a békekonferencia által később eszközöltetni.

Miután e jegyzékben foglaltak nem kívának feleletadást, a kormány csak a tudomásvételre szorítkozott és e célból minisztertanácsot hívott egybe hétfőre.

A jugoszláv királyság elismerése

Bukarest, június 24. Párisból jelentik: A jugoszláv követek a békekonferenciának jegyzéket nyújtottak át, melyben a jugoszláv királyság elismerését kívánják. — A bukaresti sajtó a szövetségesek ezen követelése ellen élénken tiltakozik.

Angol flotta-támadás a Kaspi-tengeren

Páris, június 24. Az angol flotta az egész vonalon akciót kezdett az orosz bolsevista flotta ellen. A Balti-tengeren történt támadás után tegnapelőtt a Kaspi-tengeren támadta meg az

orosz bolsevista eskadert. A bolsevisták több hajót vesztettek, megmaradt hajóik pedig hemenkültek a volgai öbölbe.

A szatmári szinigazgatót elbocsátottak

Házikezelésbe vették a színházat. — Szintársulat az igazgatója ellen.

A szatmári szintársulat kebelében dúló áldatlan viszálynak egyrészt, másrészt a város és a szinigazgató között hosszabb idő óta tartó elkeseredett háborúnak vetett egyszersmindenkorra véget Szatmárnémeti város tanácsnak határozata, mely véglegesen ítél Kovács Imre szinigazgató és viselt dolgai fölé.

A város annak idején többször följajánlotta a szinigazgatónak, hogy vegye magánvállalatba a színházat, az igazgató azonban az ajánlatot mindannyiszor visszautasította. A kommunista uralom erőszakos intézkedései a magánvagyon ellen súlyosan megterheltek a színház költségvetését úgy, hogy a város kénytelen volt végérvényesen házikezelésbe átvinni a színházat, mert különben semmi reménye sem maradt volna, hogy visszakaphatja a 100.000 koronánál nagyobb összegben kifizetett három havi személyi illetményeket.

A házikezelésbevitel alkalmával a város részletes egyezséget kötött az igazgatóval, miképen fog az igazgató közreműködni a házikezelésben. Az igazgató azonban a város pénzügyi érdekeit folytonosan figyelmen kívül hagyta, a művezetést pontatlanul, hanyagul és olyan önkényeskedően teljesítette, hogy az egész szintársulat felzudult ellene és június 6-án a társulat 23 tagja, — tehát néhány tag kivételével az egész társulat — jegyzőkönyvileg kijelentette, hogy nem hajlandó Kovács Imre szinigazgatója mellett tovább működni egy napig sem és ha Kovács rendezne, vagy próbát tartana, a jegyzőkönyvet aláírt tagok sem próbára, sem az előadáson nem fognak megjelenni.

A szintársulat tagjainak ezt a határozatát hírlapi nyilatkozatok serege követte, a helyzet azonban nem változott úgy, hogy a város végül is kénytelen volt meghozni határozatát, mely szerint többé nem lehet szó arról, hogy Kovács Imre szinigazgató átvégye a színház

vezetését. Az igazgató ugyanis nem akart és nem tud biztosítékot nyújtani a még kint lévő közpénzek visszafizetésére iránt, ami pedig a városnak elsőrangú érdeke, másrészt azonban kétségtelen az is, hogy a tagoktól sem lehet a kint lévő fizetéseket levonás után visszaszerezni, mert a színészek Kovács Imre vezetése mellett egy vasig sem hajlandók dolgozni.

Miután ezek alapján kétségtelen, hogy kizárólag Kovács Imre szinigazgató személye, viselkedése és ténykedései idézték elő azt a helyzetet, hogy mint szinigazgató működését tovább nem folytathatja, Szatmárnémeti város tanácsa eirendelte, hogy a szinigazgató ruházatát és diszteltárát 24 órán belül leltár mellett adja át, amennyiben pedig az igazgató 24 órán belül nem jelennek meg, Szatmári Gézáé felügyelő a leltárt két tanu jelenlétében készítse el.

Ezzel és így végződött a szatmári színházi háború, melyben vér ugyan nem folyt, de a közönség annál több kárát vallotta az előadások rovására folytatott áldatlan beháborúnak.

Az orvosok, szülésznők szolgálati beosztása.

— Hirdetmény. —

Hivatalosan közzéjeltetik azon debreceni orvosok és szülésznők névsora, akik naponként szolgálatot fognak teljesíteni a város területén. Közérdekű működésük akadálytalan és szolgálatuk pontos teljesítése céljából a térparancsnokságnál intézkedés tételét arra nézve, hogy az orvosok és szülésznők egész reggelig tartó szabad közlekedési engedélyt kapjanak havonként azokra a napokra, melyekre beosztásuk szól.

Szerda: Orvosok: Fischer Artur Csapo-utca 86, Gáspár Géza Fűveszkeri-utca 12, Grósz Pál Hatvan utca 1, Gondórné Lajos Miklós utca 11, Gondórné Arnold Miklós-utca 11, Halmagyi Albert Ferenc Jozsef-ut 51, Borossy József Bathányi-utca 4, Brunner Lajos Ferenc Jozsef-ut 34, Czako Zsigmond Varga-utca 1, Derekságy István Deák Ferenc-utca 12, Balogh Artur Születési-klinika, Széll Kálmán Király-utca 5, Tamássy Géza Ferenc Jozsef-ut 31.

Szülésznők: Katona Józsefné Homok-utca 31, Kasmér Sándorné Lorántffy-utca 1, Grünfeld Jakabné Hatvan-utca 56, Tóviski Gaborné Böszörményi-utca 39, Korom Gáborné Buadi-utca 7, Klein Kalmanné Széchenyi-utca 18, Kocsis Gergetyéné Miklós-utca 44, Duszus Ferencné Bercsényi-utca 2, Elek Ferencné Cegied-utca 6, Szaluk Károlyné Vajalka-utca 12, Nikolajev Szuárdné Homok-utca 4.

7126. számú rendelet

a barakkok használatáról és beosztásáról.

Miután napról-napra arról értesülünk, hogy egyes barakkokat, amelyek úgy katonai, mint közlelokra alkalmasak, a lakosság szétrombol vagy épen a natoság elad; elrendelem, hogy sem barakk, sem más katonai épület szét ne hontassék vagy el ne adassék a mi tudtuk nélkül, csak miután mi minden esetben külön-külön megállapítottuk és meggyőződöttünk arról, hogy a barakk, vagy katonai épület katonai célokra nem alkalmas.

E vizsgálat megkönnyítése végett a szoban.orgó összes helyekről az összes katonai és polgári megbízottak összegyűlnek és közös megegyezéssel jegyzőkönyvet vesznek föl, hozzácsatolva ehhez az illető helyeken lévő barakkokról a rajzokat, kimutatva benne részletesen a barakkok állapotát és rendeltetési célját, eirendelve azonnali őrizetbe vételét azon

barakkoknak, amelyek őrizet alatt még nem állottak s jelentést téve egyúttal arról is, hogy a barakkok jelenlegi állapotukban katonai vagy közhasználati célokra alkalmasok-e vagy sem?

A hadsereg részéről a célbeli bizottságba kijelöltetnek:

a) Azokban a városokban, ahol térparancsnokság és műszaki hivatalok vannak, a térparancsnok vagy ennek megbízottja és a műszaki hivataltól egy megbízott.

b) A többi városokban a térparancsnok vagy annak megbízottja.

c) Azon helyiségekben, ahol csapatok vannak ugyan, de a környéken 25 km. távolságban tázersegi osztagok vagy alosztagok vannak, azoknak a parancsnokai.

d) A többi helyiségekben és különösen falvakban e célra kijelöltek az illető helyek esennőrcsparancsnokai.

A polgári megbízottakra illetőleg a fent említett katonai megbízottak felhívják az illető helyeken lévő legmagasabb hatóságokat, hogy küldjék meg a megnevezett kivanatos hogy a jegyzőkönyv felvételénél a barakk-telep tulajdonosa, valamint az érdekelték jelen legyenek.

A jegyzőkönyv egy-egy példányát a felek veszik át, egy példányt pedig a legelső részben nekik küldenek meg (s. o. 67.) Serviciu Geniu, Casarmoment Sibiu.

Ezen rendelettel megoldást nyernek mindazon kerelmek, melyek a barakkok átengedése vonakoznak s melyek hozzájuk ietlek betérjesztve.

A 6. 7. szervező osztály főnöke: dandárparancsnok.

A másolat hiteles a segédosztály irodá főnöke:

A Dimitru, százados.

Perszonálunió helyett magyar-román szövetség

Megalkult az új román liga

Kolozsváron „Kereszt-testvérek” című román liga alakult, a melynek célja az Európában élő összes románok egyesülése.

Kolozsvári tudósítók a liga egyik védnökével, Francu Amos dr.-ral beszélgetést folytatott, mely alkalommal Francu a következőket mondta:

— Mi nem nézünk sem most, sem a jövőben országhatárokat. Nemcsak Magyarországon és a Bánátban élnek románok. Ukrajnában, túl a Dnyeszteren, összeüggő és nagy román nyelvterületek vannak, miért ne legyenek ezek is szabadok? — Szerbiában Belgrád vidékétől Zajecárig az ugynevezett Timok-vidék, a Krajna Negolin teljesen román. Bulgáriában a vidéki terület, sőt a Dunától délre nagy termékeny vidék románok által lakott, de nem hagyhatjuk a macedon-románokat sem szerb, bolgár, albán és görög elnyomás alatt Tráciában és Albánia meg Epirus völgyében. Ha a szlávok akarták, hát legyen! Végezzünk és most már ne legyen meghátrálás. A szláv veszedelem a magyaroknak is veszedelmé, itt, reméljük, összetalálkozik a két nép megint a közös veszedelem ellen, a szlávok ellen, hiszen egymásra vagyunk ebben utalva.

— A lugosi Szabadságmezőn volt a román népgyűlés, ugyanott, ahol 1848-ban Kossuth Lajosnak szövetséget ajánlottak a románok a szerbek ellen. Ifjúsági ligát is alkottunk erre a célra. A gyűlés kiemelkedő mozzanata volt a lugosi helyőrségi parancsnok, Gugot francia ezredes beszéde, aki szerint Franciaországnak csak egy becsülete és csak egy aláírása van és

mindezzel segíti kisebb latin testvérét.

— Világosan is volt népgyűléseink a bolsevikiek által megölt Hotaran dr. sirjánál, ahol órák hosszat tartott a tisztelgő elvonulás. És a gyalui mőc gyűlést is megtartottuk, kivittük oda Hollovay amerikai őrnagyot is. Ez a gyűlés a Bánátot és a Tiszáig minden földet Romániának követtelt békés uton a békekonferenciától. Vegyük el Krajna Negoint is!

A gabonát zár alá veszik

A szabad kereskedelmet kizárják — Kell-e bizományos? A kamarai titkár a kereskedelemellenes tendenciákról — A városi pénz

Tegnap délután a vármegyházán ülést tartott a gabonaellátás ügyében a főispán által összehívott bizottság. Az ülésen résztvettek már a városi tanács képviselői, valamint a helyi pénzügyeztetek kiküldöttei is. Az ülés tulajdonképeni tárgya a gabonaellátás pénzügyi kérdéseinek megbeszélése volt, azonban az új résztvevők jelenlete folytán a tárgyalás jóformán csak olyan kérdések megvitatásában merült ki, amelyeket az előző értekezleten már szakszerűen megvittak és tisztáztak. Így többek között élénk vita indult meg a legutóbbi tanácsülés határozatából kitolyólag affőlt is, hogy az intéző hatóságok részéről megalakítani kívánt központi iroda intézze-e a gabonaellátás lebonyolítását vagy sem.

Zöld József tanácsnok ismertette az eddigi tanácskozások eredményét és ratert arra, miképen szereztessék be a gabonaellátás lebonyolításához szükséges pénzt, mert Debrecenben megfelelő mennyiségű forgalomképes készpénz nincsen. Poroszlai bankigazgató a szükségpénz kibocsátását nem tartja célravezetőnek, a megoldás módját abban látja, amit a bankok értekezlete a legjobb megoldásnak talált, ha a fogyasztók előre befizetik a vásárolandó gabona ellenértékét.

Pákozdy alispán a szabadforgalom mellett foglal állást maximális árak megállapítása mellett. Rásó főispán határozottan állást foglal a zár alá és igénybevétele mellett, azonban ő is meggondolandónak tartja, hogy ha a bizományosok anyagi felelősséget nem vállalnak, feltétlenül szükséges-e az ő kirendelésük.

Vásáry István tanácsnok többszöri igen beható és a kérdés igen beható és a kérdés egész komplexumát felölelő felszólalásaiban rámutatott arra, hogy az egyes városok és községek feladata az évi ellátásra szükséges gabonamennyiség biztosítása. A lebonyolítást magát hatósági szervekkel végeztetné és kívánja, hogy a megye a termés behordása után a lehető legrövidebb időn belül szolgálta a város fedezetlen szükségletét. A pénzügyi kérdés megoldását úgy képzei, hogy a nagyobb termelők városi bont kapnának, de azt hiszi, hogy a kisebb termelők is szívesen elvárják pár hélig, ha ez után az idő után teljes értékű bankjegyeket kapnak.

— Végül tiltakozott a gyűlés a Magyarországgal való perszonálunió ellen, amelyet egyesek terveznek. Nem is szabad ezt tennünk — magyarázta Francu Amos dr. A perszonálunió az osztrák-magyar dualizmus mintájára csak surlódásra és örökös ellenségeskedésre lenne ok a román és a magyar nép között, pedig ezeknek békességben kell élniök és összefogniök a szlávok ellen!

Véleménye szerint a fogyasztók a mázsánkénti 5 koronát szívesen megfizetik, mert még így is sokkal olcsóbban jutnak gabonához, mint a közvetlen vásárlással, amikor is a maximális ár lényeges túlhajtásával alhatnak hzomben. Az 5 koronából befolyó összeget a mezőgazdaság reorganizálására fordítaná. — A bizományosokat nem mint kereskedőket, hanem mint fizetett hatósági alkalmazottakat venné igénybe. Határozottan állást foglal a gabona igénybevétele és a szabad kereskedelem kizárása mellett.

Ungár Jenő felszólalása után Landau Izsó kijelenti a bizományosok nevében, hogy részükről jutalékigények iránt bejelentés nem történt. A 2 korona 80 filléres jutalékot az eddigi tárgyalások folyamán leszállítottak 1 korona 50 fillérré. A gabonaellátás lebonyolítása keretében a bizományosok nem óhajtangk anyagi előnyökhöz jutni akkor, amikor a városnak az ellátásuk miatt veszteségei vannak.

Czeglédy főügyész, Létai Lajos bankigazgató, Nagy József pénzügyigazgató, Jóna István gazda, Landau Izsó és Mandel Jenő felszólalásai után Radó Rezső kamarai titkár összefoglalva a felszólalások anyagát fájdalmasan alapítja meg a megnyilvánuló kereskedelemellenes tendenciákat. A kereskedők kapcsolását veszélyesnek tartja az ugyre, mert nem szabad követni a kontárok kultuszát, meyszerint bárki bármihez és bármilyen célra oda állítható. Megállapították, tartja hogy a központi iroda már az előző értekezleten kifejezetten megelégedett 1 korona 50 fillér jutalékkal, úgy hogy egyedül helyesnek azt tartja, ha a termény átvételével kapcsolatos nagyjelentőségű munkát olyanokra bizzák, akik a megfelelő szakismeretekkel rendelkeznek.

A városi pénz kibocsátásának lehetőségéről és eshetőségeiről tárgyaltak még, a kérdéshez többben hozzászóltak és ezzel az ülés véget ért anélkül, hogy a gabonaellátás nagy kérdésében végleges határozatot hoztak.

Föltámad a Caillaux-pör?

Páris, június 23. A „Le Petit Parisien” írja: Péres, a törvényszék vádtanácsának elnöke befejezte a háborúval egyidős Caillaux-ügyben a tanú kihallgatásokat. Legközelebb szembesítenie kell Caillauxt vádlott-társai-

val, Loustalotval és Combyval és szokás szerint egy rekapituláló kihallgatást kell tartania. A vizsgálat tehát már be is zárulna, ha a volt miniszterelnök nem kért volna újabb kihallgatást, hogy általános kijelentéseket tehesen, amelyeket a védelem érdekében elengedhetetleneknek tart. A vádtanács csak eme utolsó formalitások megtörténte után kezdheti meg tárgyalásait.

„A forradalom útja szármarságokon visz keresztül”

Kun Béla elvi kijelentései

Egy Budapestről ezer veszélyen át elmenekült gyáros szenzációs érdekességű jegyzeteket csinált pesti emlékeiből.

Legérdekesebb a jegyzeteknek az a részlete, amely a kommunisták közötti nézeteltérésekről számol be. Kun Béla ellen trontot csináltak a józan munkásvezetők és az ellenvélemények sehogyse voltak inyére Kun Bélának, aki így tört ki a frontcsinálók ellen egy munkástanácsi ülésen:

— Szántó elvtársam el fogja önkönek mondani mindazokat a lehető és lehetetlen, mindazokat az elképzelhető és elképzelhetetlen eseteket, amelyek miatt szenved a hadsereg szervezetének folyamata. El fogja önkönek mondani azt, hogy föl kell morzsolódni varanemnyiiük munkájának, olyan dolgoknak, olyan cselekedeteknek az ellensúlyozásában, amelyek ellensúlyozása kötelességünk, amely cselekedeteket azonban nem mi követünk el. Akár tetszik elvtársak, akár nem, — én soha életemben nem vadásztam a tapsokat, — meg kell mondanom, hogy fölmozsolódi munkánk, tönkre megy az idegünk, ha szármarságokat kell megakasztanunk.

Mindamellet én a szármarságból sem vonok le tragikus következtetéseket. A forradalom útja szármarságokon, baklövéséken, ostobaságokon megy keresztül.

— A hadsereg szervezéséhez nagyon sok anyagi eszközre van szükségünk, olyan anyagi eszközökre, amelyeknek hallattára valóssággal dühbe kell gurítani, amikor nyet hall az ember, „hogy ki a hibás?” Hát ki a hibás, ha nincs elég puska? Ki azért a hibás, ha nincs az országnak elegendő szene a hadifőszerezés gyártásához, ki a hibás azért, hogy nincs nyersanyag ebben az országban? Nem a Munkástanács, de nem is a népbiztosság, mint akire a tisztelt elvtársam célzott, hanem hibás a kapitalizmus, de hibás a proletáriátus is. Mi dolgozni akarunk, a 24 órából 24 órát fogunk dolgozni, csak azt az egyet kívánjuk, hogy ne morzsolják föl idegeinket, ne tegyék szükségessé, hogy munkánk nagy részét külön toborzási szármarságoknak, olyan kis kiugrásoknak ellensúlyozására fordítsuk, mint amilyenekkel nyakig, torkig vagyunk.

— Nagy áruszállítások Romániának. Bukarestből jelentik: A nagymennyiségben érkező árukön kívül a galaci kikötőnek irányítva, utban vannak a következő szállítmányok: 10.000 tonna cukor, 10.000 tonna rizs és 7000 tonna szövött gyapjú-

áru. A cukrot 9 lei, a riszet 5—6 lei kilogrammonkénti egységen fogják forgalomba hozni. Ezenfelül újabb 600.000 pár cipő érkezett Franciaországból, melyeket ott 13—15 frankért vettek páronként. A cipők párját azonban, mint a La Victoire írja, 240—275 frankért adják. A nyereség tehát, mondja a nevezett lap, elég tisztességes.

HIREK.

— **Gyorsvonat Nagyvárad—Bukarest között.** Nagyváradról jelentik: Bo natiel Leó vasúti államtitkár szombaton és vasárnap Nagyváradon tartózkodott és megejtette intézkedéseit aziránt, hogy a közeljövőben Pullmann-kocsikból álló gyorsvonatjárt induljon meg Nagyvárad—Bukarest között. A gyorsvonat Debrecenből fog kiindulni.

— **Értesítés.** Értesítettnek a nem termelők, miszerint újabb rendelkezés szerint 1919. szeptember 15-től 1920. augusztus 15-ig terjedő 11 hónapra buza-beszerzési utalványt kaphatnak az illetékes lisztirodában folyó hó 27. napjától kezdődőleg folyó július 10-ig. Akik tehát ezen beszerzési utalványt meg akarják szerezni, az illetékes lisztirodában a nem termelő bejelentési lappal jelentkezve, ezen szándékukat bejelentik és kötelezik magukat, hogy megvásárlásra a buzamennyiség egész árát előre, de legkésőbbben i. évi augusztus 1-ig, később meghatározandó pénztárnál készpénzben lefizetik. — A tizenegy hónapra eső mennyiségből öt hónapra esedékes részt a vásárló által szabadon választandó malomból egyszerre lisztben lesz átvehető a kiadandó őrleési tanúsítvány ellenében, míg a fennmaradó hat havi rész őrletlen állapotban (szemlét) lesz a hatósági raktárból elvihető. Testületek, intézmények kimutatás mellett egyszerre is kivihetik tagjaik részére ezen beszerzési utalványokat együttesen is megkaphatják. Folyó évi július 10. után beszerzési utalványok nem adatnak ki. — Debrecen, 1919 június hó 24. Városi Közéletmezői Ügyosztály.

— **A Hortobágyon folytatják a földgázkutatókat.** A nagyalföldi bányászati kutató ki- rendeltség kérésére Rásó István főispán a következő beadványt intézte Mosoiu tábornokhoz: Tábornok ur! Debrecen városa a Nagyhortobágy-pusztán földgáz utáni kutatásokat végeztet. Eről a nagyszebeni kormányzó- tanácsnak is tudomása van, sőt az üzem folytatásához szükséges szénmennyiséget egyenesen a kormányzótanács bocsátotta rendelkezésre. A kutatás mélyfúrások útján történik. — Az ehhez szükséges vascsövek mintegy 10 vagon mennyiségben a hortobágyi vasúti állomáson vannak elraktározva. Miután a város közönségének rendkívüli érdeke fűződik e munkálatok folytatásához és sikeréhez, tisztelettel kerem Tábornok urat, méltó- tasságuk rendelkezni, hogy a hortobágyi állomáson levő vascsövek a rekvizálás alól mentesit- tessenek. Rásó István főispán.

— **Dr. Kajdy József** nyugai- mazott bihardíószegi községi or- vos rendelőjét Honvéd-utca 9/a sz. a. megnyitotta.

— **Amerikai mozdonyok Erdélyben.** Kolozsvárról jelentik: C. J. Holloway őrnagy, a kikül- dött amerikai misszió vezetője, aki két napot Kolozsváron töltött, tegnap érdekes nyilatkoza- tot tett. Az őrnagy otthon vas- gyáros. Kijelentette, hogy Erdélyben elsősorban vasutvona- lakra és mentől több vasúti szállítóanyagra van szüksége, amin sürgősen segíteni lehet s már meg is történtek a megfelelő in- tézkedések. Öt hajórakomány van utban az Oceánon, Ameri- kából, Erdély számára. Ez az öt hajó csupa lokomotívot szállít. Ami a vasutépítést illeti, az egy későbbi kivitelre előkészítendő program. Már eddig 74.000 tona lisztet és gabonát indítottunk utba Constanzába, ahova a kül- demények egy része meg is ér- kezett, a nagyobb rész szintén tengeren van már.

— **Mit követelnek az olaszok a bécsi kincstártól?** Az olaszok nemcsak feszteszeti és iparmű- vészeti remekeket követelnek a bécsi gyűjteményekből, hanem több drágaságot a volt császári Schatzkammer-ből is. Így első- sorban a német birodalmi jel- vényeket és a koronázási dísz- öltönyöket. Továbbá Ferdinánd császár lombardiai koronáját és

I. Napoleon koronázási díszöltö- nyét, melyet ez viselt, midőn Olaszország királyává koroná- zták. Ezenfelül különféle éksze- reket, köztük a híres florenci gyémántot, amelynek története 1476-ig megy vissza, amikor Merész Károly elvesztette a granson-i csatában és egy cvájci katonára megtalálván, egy forint- ért adta el a „darab üveget“, a mely aztán hosszas vándorlás után egy Sforza herceg birto- kába került 11 ezer aranyért. — Iotharingiai István örökölte ké- sőbb a toscanai nagyhercegség- gel és így került a bécsi csá- szári kincstárba. Az olasz misz- zió művészeti csoportjának ve- zetője, Ancona főhadnagy, egy bécsi lap tudósítónak az olasz követelésekre vonatkozólag így nyilatkozott: A lapoknak az a közlése, hogy az olasz kor- mány igényt támaszt a volt ró- mai szent birodalom koronázási jelvényeire és díszöltönyeire, ebben a formában nem felel meg a valóságnak. — Az olasz misszió mindeztideig nem álli- tott fel ily követelést, csak arra figyelmeztetett, hogy abban az esetben, ha a volt osztrák-ma- gyar monarchia államai a kor- onázási jelvények szétszétválását fogják kívánni, Olaszországnak van joga azok legnagyobb ré- szére, mert azok a normannok- tól és a volt szicíliai királyság- ból származnak. Nem egy azon- nal teljesítendő követelésről van tehát szó, hanem csak egy el- söbbségi igény érvényesítéséről.

— **A felső kereskedelmi isko- lában** az 1919/20. iskolai évre a beírások i. hó 25-től 30-ig na- ponként d. e. 11—1 és d. u. 3—5 óra között eszközölhetők az igazgatói irodában (Piac-utca 8. l. em.). Felkérjük a szülőket, hogy gyermekeiket már most irassák be, mert szeptemberben csak kevés hely áll rendelkez-ésre. Az igazgatóság.

— **A kommun áldozatai.** — Nagyváradról jelentik: A bolse- viki terrornak számos öngyilkos áldozata is van a vörös ország- részben. Piatnik Nándor kártya- gyáros s Mauthner Ödön nagy- kereskedőn kívül újabb szer- zett hiteles információ szerint öngyilkosok lettek Lederer Harry pusztakengyeli földbirtó- kos, Magyarai-Kossa Géza volt országgyűlési képviselő és Ma-

gyari-Kossa Pál pusztakakati földbirtokos is, akiket teljesen vagyontalanná tett a bolsevik elkomunizálás.

— **Frank Sándor cégnél** Piac- u. 42. grenadinok és mosóárak nagy választékban kaphatók.

Anglia békepolitikája

Angol lapjelentések szerint Winston Churchill angol had- ügyminiszter választói előtt egy népgyűlésen a következőket mondotta:

— A békeszerződés biztosítja Nagybritannia érdekeit. Jóllehet Németország és Oroszország egy óriási katasztrófa folytán elbuktak, de ez a két hatalmas állam nemsokára újra talpra fog állani.

— A győzelmes államoknak türelemre van szükségük, hogy egy céltudatos politikát foly- tathassanak és a kis államokat megerősítsék, a köztük levő el- lentéteket elegyengessék, ne- hog Németország vagy Orosz- ország ölébe vessék magukat. **A brit politika további feladata az, hogy a német imperializmus és az orosz bolsevizmus szövet- kezését megakadályozza.**

Haig tábornok egy ünnepé- lyen tartott beszédében arra figyelmeztetett, hogy a mosta- nihoz hasonló világhatasztrófia még elkövetkezhetik s erre az eshetőségre el kell készülni. A szenvedélyek, melyek a háborut előidézték, csak el vannak fojtva, de nem aludtak ki, ha- nem világszerte el vannak szórva a magvai s csak egy er- kölcsei, gazdasági vagy politikai alkalomra várnak, hogy kitör- hessenek. **Még a sárga veszede- lem is komoly kérdés.** Khina tért követel az európai munka- piacon, India pedig szociális, ipari és politikai kifejlődést akar elérni. Ezeket a nehézségeket csak úgy lehet legyőzni, ha a né-pek közt a szabadságot és az igazságot tiszteletben tartjuk.

II.

A du Plessis collegium extanára.

Az örgróf lakása nem igen messze volt hitelezője boltjától. Létoriére ur egy kis szobában és kamarában lakott, St. Honoré utcában egyik ház ötödik eme- letében.

Ő megosztotta ezen szegényes menhelyet Dominique János Fe- renc tudorral, a du Plessis col- legium extanarával.

Végzetének különössége által, arra szánva, hogy különböző állásu embereket elbűvöljön, leg- először is ezen éltes iskolaem- berre gyakorolt az ifju örgróf megfoghatlan varázserőt, ki hoz- zá leggyöngédebb hajlammal vonzódt.

(Folyt. köv.)

Létoriére örgróf.

— Regény. —

Irta: SUE JENŐ.

(7)

„Ha mas bort nem iszol mint a mit én hozok, nem félhetsz tőle, hogy azon kevés eszedet is elveszitsz, mivel még birsz!“ — mondá csipösen Landry asszony- ság. — „Valóban megérdemled, hogy az én bolond férjemmel poharat koccints, mert te is mint ő, bármiféle gazember által meg hagyod magad bűvöltetni. De te, ki ezen szép örgróf megbízásait oly jól teljesítetted, megmond- hatod neki: hogy az öltöny ki nem megy addig innét, míg a 300 livret le nem fizeti, mellyel mi nekünk adós. Azt is megmondhatod neki — hogy min- dennek vége legyen — miszerint én magam viszem el hozzá a

számlát. — Ha otthon nincs a szép örgróf, megvárom s ha legalább résztörlesztést nem tel- jesít, még ma elmegyek a biz- toshoz és megakarom mutatni tinektek, hogy egy asszonynak több bátorsága van, mint ti nektek lucskos tyukok.

„Lucskos, igen lucskos va- gyok!“ — mondá Sicard Jero- mos, — „de ami a tyukot illeti, komámasszony, ha ostromot itt volna, vagy csak azon röföt, mely amott a tiszteit barátom műhelyén fekszik, kezembe kap- hatnám, te pedig az én felesé- gem volnál, majd megmutatnám én tisztán és érezhetőleg, hogy tyuk nem, hanem vitéz kakas vagyok, mely tégedet megfenyi- teni képes, hogy megtanítsalak, mi az, barátoktól egy pohár bort megtagadni.“ — Ez egyébiránt harag nélkül legyen mondva, de

adja a jó Isten, hogy azon sze- rencsés gondolatra jöjj, hogy feleséged helyett, inkább röföd- del szorgalmatoskodjál.“ — mon- dá Sicard s akkor az udvarmes- terhez fordulván így szól: „Pol- gártárs, készen vagyok paran- csolatodra“.

„Nagyon jól van!“ felelé ez, anélkül azonban hogy a kése- delem miatt nagyon haragud- nék, mert a jelenet szerfelett mulattatta.

A kocsis kiment, Landry asz- szonyság köpenyét vette és egy nagy esernyőt, parancsolá férjé- nek, hogy a segoviai posztból készült öltönyt, mely Létoriére örgróf részére készítettett, hozza elő, — e'zárta azt — s aztán haragjának teljes izgu'tsága közt kiment, hogy az i g é z ö u r n a l — mint az örgróftól gunyosan nevezte, — várakozóék.

SZINHAZ.

Heti műsor:

Csokonai-színház:

Szerda: „Rubikon“ C) bérlet.
Csütörtök: „Velencei kalmár“ színmű. A) bérlet.
Péntek: „Velencei kalmár“. B) bérlet.
Szombat: „Velencei kalmár“ C) bérlet.
Vasárnap: Délután: „Velencei kalmár“; 6 órakor: „Csak párosan“ bohózat.

Vigszínház:

Egész héten a „Pacsirta“.

A színházi iroda hírei. A pacsirta. A Vigszínház fenomenális újdonsága iránt a közönség érdeklődése napról-napra fokozódik. Ma kerül színre harmadszor a szezonnak a legnagyobb sikerű újdonsága. — Rubikon. A Csokonai-színházban ma C) bérletben kerül színre a Rubikon, piros színlapos bohózat.

Kardos Géza társulatának műsora szerdán, csütörtökön az Apollóban:

1. Kiss Béla teljes zenekara: Operarészlet.

2. Kardos Géza, a budapesti Vigszínház tagja: Vörösmartyú: A vén cigány.

3. Vass Manci operaénekesnő: a) E. Bell' Aqua Villanelle; b) Mascagni Romanza di Santuzza.

4. Berczelly Magda, a debreceni színház tagja: a) Szép E.; Jégvirág; b) Babbó, te fürgé lábú zsigger táncocskám.

5. Kardos Géza: a) Endrődy Sándor: Visszavárlak; b) Hel-tai Jenő: Idill.

6. „A szent házasság“ vigjáték 2 részben, írta Biró Lajos. Szereplők: A nagyságos ur — Gyarmathy Miklós. A kisaszszony — Berczelly Magda, Az inas — Kardos Géza. Felvonás közt Kiss Béla teljes zenekarával operett-részleteket játszik. — Előadás 6—8-ig.

Defektív-láger az Urániában. Joe Jenkins kalandját, „Az örökség rabja“ című bűnügyi 4

felvonásos drámát és „Az aszszonyért“ című három felvonásos erkölcsdrámát Nils Christer főszerreplésével mutatja be ma az Uránia.

Kardos Géza, a budapesti Vigszínház művészenek eladásaira jegyek válthatók délelőtt 10 órától 12-ig. Pénztárnítás délután 4 órakor az Apollóban.

Pelelős szerkesztő:

DR HEGEDÜS LORÁNT

Kiadó:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.

PÓTVIZSGÁKRA,

javitó-, magán- és különböző vizsgákra gimnáziumi, reál, polgári iskolai tanulókat, valamint már pályán levő nagykorú felnőtteknek is modern pedagógiai rendszerrel előkészít 2 középiskolai tanár.

Jelentkezőknek felvilágosítást nyújtanak Csáthy és Antalfy könyvkereskedésben.

Magyar—Román társalgó

Convorbiri Romano—Ungore

nékülözhetetlen segédeszköz, a legszükségesebb mindennapi beszélgetésekkel.

Ára 2 korona.

Magyar-Román és Román-Magyar szótár

Dictionar Roman—Maghiar

nékülözhetetlen kézikönyv a román nyelv használatánál.

A két kötet ára 10 korona.

Kapható: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvesboltjában és minden könyvkereskedésben.

Darkau Jodsolfürdő

Teschen mellett, Keletisziléziában (magasan koncentrált Jodsol).

Idény május 15 — szeptember végéig.

Tudakozódások intézendők:

Kurverwaltung Darkau.

Bugyi Sándor debreceni tajigás pógár

könyvei ezek:

I. Én meg a lú	K 12'—
II. Tapasztalatok a lú viginél	K 12'—
III. A lú meg én	K 12'—
IV. Bugyi Sándor a koplalóban	K 12'—
V. Bugyi Sándor, mint békeapostol.	K 12'—
VI. Bugyi Sándor, mint a debreceni tajigásügylet elnöke	K 12'—

10 % felár.

A debreceni tajigás, Bugyi Sándor, Debreczen városának eredeti, speciális alakja mindenki előtt ismeretes.

Bugyi Sándor könyveit Simon István, a maga eredeti művoltában erre szakavatott tollával írta meg. Humoros és kedvelt tartalmánál fogva oly nagy vevőközönségre talált, hogy az első kiadások rövid idő alatt teljesen elfogytak s ma már minden egyes kötet új kiadásban jelent meg.

Aki tehát jól és ocsón akar szórakozni, vegye meg a Bugyi-könyvek bármely kötetét, mert minden egyes kötet önálló egésznek képez, teljesen függetlenül a másiktól s minden egyes kötet csupa humor, temérdek eredeti illusztrációval.

Kaphatók: **Hegedüs és Sándor** irodalmi és nyomdai r.-t. könyvesboltjában és minden könyvkereskedésben.

Könyvtárakat és egyes műveket legmagasabb árrban vásárol

Aczel Henrik
antiquáriuma.

Első Takarékpalota.
Kivánatra házhoz megyek megtekinteni.

Butorozott itcai külön bejárati szoba kiadó. Cím a kiadóban.

Galantrie-árak viszonteladásra átadók. Cím a kiadóban.

Szent László

(Püspök) Gyógyfürdő

Nagyvárad mellett.

42°C. természetes forróságú összes hévíz fürdői a gyógyulást kereső közönség részére május 1-től rendelkezésre állanak.

Étkezésről lehetőség szerint gondoskodva van.

Tisztelettel

a Fürdőigazgatóság.

Apró hirdetések

Apróhirdetések egyszeri közlése 10 szög 4 korona, minden további szó 40 fillér. — Kövér betűkkel nyomott szavak kétszeresen számítatnak.

Hivatalos és magán

bélyegzőt

gyorsan készít

HERCZEG

Simonffy-utca 5. sz.

Telefon 653.

Arany törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Kramerit, Arany Bika bérház 8.

Látosó teljesen új, kitűnő minőségű remek börtökben eladó. Megtekinthető Aczel Henrik könyvkerekedésében.

Elcserelném Sestakert, Komlóssy-uti 3 szoba és mellékhelyiségekkel álló lakószobát a város bármely részén levő 2 szobás állandó évi lakással. Villamos megállóhoz 2 pernyire van. Cím a kiadóban.

Nagy keresetre tehetnek szert hölgyek és urak. Jelentkezni lehet Piac-utca 34. a könyvkereskedésben.

30—40 holdas tanyabirtok, megfelelő gazdasági épületekkel, lehetőleg Debreczenhez közel, megvételre keresetnek. Cím a kiadóban.

Eladó 22 hold beltek a vagongyárral szemben. Ezen földterület mint beltelek hazhelyeknek, továbbá konyhakertészetre alkalmas. Ertekezhetni Debreceni Gazdak Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Fiatall napszámos gyereket felvesznek Schuschitzky bútorgyárbán Kúlsó-vásártér 15.

Hajmunkák készen kaphatók Haja veszek. Boczán József, Hatvan-u. 2.

Indító, törött prima 1 kg-os bídóg dobozokban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó a Sámsoni uton a Bójer-féle nagy ház mellett 3000 négyzetöglő telek föld. Ertekezhetni Debreceni Gazdak Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Kombinált szövet, papír és pamut kelme, 25 méter olcsón eladó. Piac-utca 49. II-ik udvar az emeleten.

Tanulóleányok kitűnően jövedelmező iparágban felvételnek. — Cím a kiadóban.

Ruhára való nyári mosó szövet métere 33 koronárt — egy ruhára való női szövet — eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

Hálószoba teljes berendezés új állapotban eladó. Cím a kiadóban.

Fü gyermekruhák eladók. Bika bérház II. emelet 2. szám. Olcsó árak. A ruhák újak.

Két szobás, esetleg egy szoba, előszobás lakást, vagy a közeli kertészen egész udvarral bíró lakást azonnali beköltözésre keresek. — Cím a kiadóhivatalban.

Egy mindenes leány uri házhoz felvételik. Jelentkezni lehet Bika-bérház 2., II. emelet 2.

Eladó Varga kert Keleti sor 7. szám alatt 1000 négyzetöglő telek, rajta lévő 50 méteres barak és teleket környező 3 méter magas drótkerítéssel. Gazdak Bankja, Kossuth-u. 17.

Favágó kerestetik. Nyomatató-u. 7.

Veszünk 12 drb nagy törököt. — Cím a kiadóhivatalban.

Abroncs kisebb-nagyobb mennyiségben kapható a kiadóhivatalban.

Egy házi varró kerestetik. Bika-bérház 2., II. emelet 2.

Eladó Bundi-utca 7. szám alatti kis olcsó ház, 3—4 szoba, konyha, kamra, istálló, szivattyúsutal. Ertekezhetni Debreceni Gazdak Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Fuvaros tégia behordáshoz kerestetik. Jelentkezhetnek: Gazdak Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Laphirdó asszony felvételik a kiadóhivatalban.

Cenzurat

Nyomatott Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvnyomdájában Debreczen, Piac-utca 40.